

**ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงานตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชี
ในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

**Relationship between Prospective Characteristics of Accountants
and the Practice of Professional Ethics and Accounting Information
Quality of Accountants in the Accounting Firms in the Northeast
Region**

พกามาศ บุตรสาาลี^{1*} สุพัตรา รักการศิลป์¹ และ เอมอร แสงวโรดม¹

Pakamat Butsalee^{1*}, Supatra Rakkarnsil¹, and Em-on Sawaengwarot¹

Received: 16 January 2022

Revised: 12 March 2022

Accepted: 15 March 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 181 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล F-test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการองค์กร และด้านทักษะการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้ และคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านทักษะการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ด้านความเข้าใจได้ และ 2) การปฏิบัติงานตาม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹ Assistant Professor, Dr., Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

* Corresponding e-mail: mon-noi@hotmail.com

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้

คำสำคัญ: คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง, การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี, คุณภาพข้อมูลทางบัญชี

Abstract

The aim of this study was to examine relationship between prospective characteristics of accountants and the practice of professional ethics and accounting information quality of accountants in the accounting firm in the Northeast Region. The data were collected from 181 accounting firms in the Northeast Region. Statistics used to analyze the data were F-test , multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The results revealed that 1) qualifications of a prospective accountant in terms of professional knowledge, professional skills, interpersonal and communication, organization management and operational skills had a positive relationship towards accounting data quality in overall and each aspect which included understanding, decision making, reliability and comparable aspects. In addition, the prospective characteristics of an accountant regarding operational skills had a negative correlations and effects on the quality of accounting information in terms of understanding and 2) the practice in accordance with professional ethics in terms of confidentiality, knowledge and ability, honesty and performance standards had a positive relationship and impact on accounting information quality in overall and each aspect which included understanding, decision making, reliability and comparable aspects.

Keyword: Expected Characteristics of Accountants, the Practice of Professional Ethics, Accounting Information Quality

บทนำ

ปัจจุบันข้อมูลทางบัญชีถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารจะต้องนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ ข้อมูลทางบัญชีเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้บริหารทราบว่าผลการดำเนินงานของธุรกิจบรรลุตามแผนที่วางไว้หรือไม่ รวมทั้งทำให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของกิจการ โดยผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชี มีทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหาร กิจการ เจ้าหนี้ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐบาล และผู้มีส่วนได้เสียอื่น บุคคลเหล่านี้มีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีในทิศทางและมุมมองของประโยชน์ที่แตกต่างกัน เช่น ผู้บริหารของธุรกิจบางแห่งต้องการแสดงผลการดำเนินงานที่มีกำไรน้อยกว่าความเป็นจริง เพื่อที่จะได้เสียภาษีน้อยลง ตรงกันข้ามกับกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ต้องการให้แสดงข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อที่จะได้จัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้อง จะได้นำเงินจากภาษีที่จัดเก็บมาพัฒนาประเทศ (ชฎาพร สี่ขาอุตมากร, 2561) ดังนั้นบุคคลที่มีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลเหล่านี้คือ นักบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อการบริหารจัดการภายในองค์กร เนื่องจากเป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำและนำเสนองบการเงินของกิจการ ซึ่งสามารถสะท้อนภาพการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ และฝ่ายบริหารก็สามารถนำข้อมูลงบการเงินนั้นไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ นักบัญชีจึงต้องมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ มุ่งมั่นตั้งใจในการ

ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย และปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (กานดา แซ่หลิว, 2560) ดังนั้นหน้าที่ของผู้ทำบัญชีไม่เพียงแต่ทำบัญชีและรายงานข้อมูลทางการเงินเท่านั้น แต่นักบัญชีต้องเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูลของกิจการ ทั้งที่เป็นข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน และร่วมเป็นผู้วางแผนทางการเงินในการจัดทำรายงาน โดยยึดหลักมาตรฐานการบัญชีและใช้ทักษะวิชาชีพทางการบัญชีในการทำงานภายใต้หลักของจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (อณัญญา จันทร์เศษ และคณะ, 2560)

ซึ่งในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่มีประสิทธิภาพและถูกต้อง จะต้องอาศัยทักษะความสามารถของนักบัญชี ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี เพื่อให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีส่งผลให้การทำบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ นักบัญชีควบคุมการปฏิบัติงาน ซึ่งจรรยาบรรณจะแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ทำบัญชี หากผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีอย่างเคร่งครัด ข้อมูลทางบัญชีก็就会有ความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ หากผู้ทำบัญชีจัดทำบัญชีโดยขาดการยึดหลักจรรยาบรรณ อาจส่งผลถึงการนำเสนองบการเงินที่ผิดพลาด ซึ่งสร้างความเสียหายต่อกิจการและบุคคลที่ใช้ประโยชน์จากงบการเงิน (ประดินันท์ ประดับศิลป์ และลักษณะ เกตุเดียน, 2557) ซึ่งจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันของนักบัญชีมีหลายปัญหา เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงกับตัว

นักบัญชีเอง และเกิดขึ้นกับผู้บริหารหรือองค์กร ผู้ว่าจ้างนักบัญชีให้เป็นผู้ทำบัญชีให้กับองค์กร ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชี ดังนั้น นักบัญชีจึงถือเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และเรียนมาโดยตรง การประกอบวิชาชีพในสายงานบัญชีจะต้องผ่านการรับสมัครขอรับใบอนุญาต ยอมรับ วิชาชีพบัญชีมีการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองอาชีพนี้โดยเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 สำหรับนักบัญชี เป็นวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพทุกคนจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพโดยผ่านการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีภาษีอากร และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การปฏิบัติงานของนักบัญชี นอกจากความรู้ความสามารถที่มีแล้วจะต้องมีจรรยาบรรณของวิชาชีพควบคู่ไปด้วย เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือกำกับการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและมีบทลงโทษที่ชัดเจน หากนักบัญชีไม่มีความรู้ความสามารถ ไม่มีความชำนาญทางวิชาชีพ รวมถึงไม่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนก็จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้น ทั้งการปฏิบัติงานที่ผิดพลาด การทุจริต ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาใหญ่ในวิชาชีพ และมีผลเสียโดยตรงทั้งต่อตัวนักบัญชี ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงผลเสียที่สะท้อนถึงสภาวิชาชีพบัญชี และต่อสังคมประเทศชาติ (วาริพร อยู่เย็น, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการ

พัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชี รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานของนักบัญชีตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการจัดทำบัญชีและนำเสนอข้อมูลที่ต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และจำนวนพนักงานแตกต่างกัน
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง และการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพ

ข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะของนักบัญชี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการองค์กร และด้านทักษะการปฏิบัติงาน

1.2 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

1.3 คุณภาพข้อมูลทางบัญชี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงาน

บัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 253 คน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักบัญชีตอบกลับมาทั้งหมด จำนวน 181 คน

3. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ขอบเขตด้านเวลา ได้แก่ ปีงบประมาณ 2563 (1 ตุลาคม 2562 - 30 กันยายน 2563)

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชี (Desirable Accountants)

คุณลักษณะของนักบัญชี ถือเป็นลักษณะเฉพาะของนักบัญชีทั้งด้านปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความรู้ทางวิชาชีพ และทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งแสดงออกมาโดยสร้างผลการปฏิบัติงานให้สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งความรู้และความสามารถของนักบัญชีจะต้องประกอบด้วย 1) ความรู้ในวิชาชีพ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การตลาด บัญชี กฎหมาย 2) ทักษะทางวิชาชีพ (Skill) ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคนิค การปฏิบัติงาน ทักษะด้านบุคคล ทักษะด้านความสัมพันธ์ และทักษะด้านองค์กร 3) คุณค่าแห่งวิชาชีพ (Professional Values) ได้แก่ การปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ 4) จรรยาบรรณ (Ethics) และ 5) ทศนคติ (Attitudes) (นิภาพรรณ ดุลนีย์ และปรียาณัฐ เอียบศิริเมธี, 2562) ดังนั้นคุณลักษณะที่จำเป็นที่สถานประกอบการต้องการสำหรับนักบัญชีจึงประกอบไปด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการ

สื่อสาร การบริหารจัดการองค์กร และทักษะการปฏิบัติงาน (วริยา ปานปรุง และคณะ, 2561; นิภาพรรณ คุณนีย์ และปรียานัฐ เอื้อยศิริเมธี, 2562; สันทนา สุขใจ และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล, 2562 และชลิตา ลีนจี, กนกมณี หอมแก้ว และสุภาพร บุญเอี่ยม, 2563)

แนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (Accounting Professional Ethics)

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีเป็นประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบการวิชาชีพทางบัญชีกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือจากสังคม จรรยาบรรณคือ ข้อควรประพฤติที่พึงมา สำหรับสมาชิกในวิชาชีพข้อควรประพฤตินี้ ถ้าเราฝ่าฝืนจะเกิดโทษ จึงเป็นมาตรฐานความประพฤติและวิจารณ์มาตรฐานทางศีลธรรมและวิชาชีพที่เป็นกฎเกณฑ์หรือแบบแผนของความประพฤติสำหรับยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับวาทะ เวียงแก (2562) ที่กล่าวว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีเป็น ข้อปฏิบัติอันดีงามที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความประพฤติอันดีงาม หลักปฏิบัติดังกล่าวจะถูกกำหนดโดยสมาคมวิชาชีพ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการอิงอาศัย หลักธรรม ความถูกต้อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีจึงเป็นมาตรฐานความประพฤติและวิจารณ์มาตรฐานทางศีลธรรม และวิชาชีพ ที่เป็น กฎเกณฑ์ ถ้าผู้ประกอบการวิชาชีพฝ่าฝืนจะเกิดโทษ ซึ่งในการปฏิบัติงานของนักบัญชีจำเป็นต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อการรักษาไว้ซึ่งเกียรติคุณ

และศักดิ์ศรีแห่งกาประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย การรักษาความลับ ความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (สุมินทร เบ้าธรรม และดวงฤดี อู๋, 2559)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชี (Accounting Qualitative)

คุณภาพข้อมูลทางบัญชี ถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้ผู้บริหารทราบว่าการดำเนินงานของธุรกิจบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งทำให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี อาจรวมไปถึงนักบัญชี ผู้บริหารกิจการ เจ้าหน้าที่ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐบาล หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ข้อมูลที่มีคุณภาพสูงจะเกิดประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจจะต้องประกอบไปด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และเปรียบเทียบกันได้ (จิรภัทร์ มั่นคง, 2561; ชฎาพร ฑีฆาอุตมากร, 2561; สุทธาทิพย์ บุญเรือง, ปรีชญา ชุมศรี และมัทนชัย สุทธิพันธ์, 2562 และศรีศรินทร์ สุขสุทธิ และณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชัย, 2563)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงาน

ตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 253 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 253 คน โดยมีผู้ตอบ

แบบสอบถามที่เป็นนักบัญชีตอบกลับมาทั้งหมดจำนวน 181 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ในองค์กร และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ประเภทของสถานประกอบการ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และจำนวนพนักงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการองค์กร และด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามมีการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.903-0.962 การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่

ระหว่าง 0.745-0.963 และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.924-0.984 ซึ่งสอดคล้องกับ Rovinelli and Hambleton (1977) แสดงให้เห็นว่า ค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่ารายข้อของแบบสอบถามมีความสอดคล้องกันระหว่างรายข้อของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.929-0.956 การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.823-0.945 และคุณภาพข้อมูลทางบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.942-0.983 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair and others (2006) แสดงให้เห็นว่า ค่า Alpha มากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนก และการหาค่าความเชื่อมั่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 แห่ง และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 181 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.54 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 253 ฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ว่ามีขนาดตัวอย่างที่ได้มีความเหมาะสม และเพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ดำเนินการนำแบบสอบถามที่มีความ ครบถ้วน และสมบูรณ์มาวิเคราะห์และประมวลผล ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติพื้นฐานในการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และแสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ค่า F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการ วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การ ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชี

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.06	0.74	มาก	2
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.13	0.72	มาก	1
3. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	4.02	0.65	มาก	4
4. ด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.04	0.73	มาก	3
5. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	4.02	0.75	มาก	4
รวม	4.00	0.77	มาก	
1. ด้านการรักษาความลับ	4.22	0.73	มาก	1
2. ด้านความรู้ความสามารถ	4.08	0.77	มาก	5
3. ด้านความซื่อสัตย์	4.15	0.75	มาก	3

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 40-51 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่ง/หน้าที่ในองค์กรสมุห์บัญชี/พนักงานบัญชี และ ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี สำนักงานบัญชีใน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจังหวัดที่ตั้งของ สำนักงานส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ประเภทของสถานประกอบการเป็นห้างหุ้นส่วน สามัญ/ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทุนจดทะเบียน 500,000-1,000,000 บาท ระยะเวลาในการดำเนินงาน 10-15 ปี และจำนวนพนักงาน 11-15 คน

2. นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การปฏิบัติงาน ตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและคุณภาพข้อมูลทาง บัญชี นำเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชี (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
4. ด้านความโปร่งใส	4.12	0.69	มาก	4
5. ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	4.19	0.72	มาก	2
รวม	4.15	0.77	มาก	
1. ด้านความเข้าใจได้	4.15	0.71	มาก	1
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.10	0.71	มาก	2
3. ด้านความเชื่อถือได้	4.02	0.70	มาก	3
4. ด้านเปรียบเทียบกันได้	3.91	0.75	มาก	4
รวม	3.93	0.76	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.72) ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.74) และด้านการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73) นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการรักษาความลับ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.73) ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.19$,

S.D. = 0.72) และด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.75) และนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.71) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.71) และด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.70)

3. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง โดยรวมมากกว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ/ห้างหุ้นส่วนจำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวม มากกว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 10-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 5 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มากกว่า

นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวนพนักงาน 11-15 คน และนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 5 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส มากกว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวนพนักงานมากกว่า 15 คน และ 5 - 10 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวม (QTA) นำเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวม (QTA) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะของนักบัญชีที่ คาดหวัง	คุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวม (QTA)			
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน	t	p-value
ค่าคงที่ (<i>a</i>)	0.211	0.188	1.120	0.264
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (PKL)	0.575	0.061	9.392	0.000*
ด้านทักษะการปฏิบัติงาน (TFS)	0.343	0.062	5.497	0.000*
F = 203.367 p = 0.000 Adjusted R ² = 0.692				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (PKL) และด้านทักษะการปฏิบัติงาน (TFS) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวม

(QTA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อนำคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (PKL) และด้านทักษะการปฏิบัติงาน (TFS) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของคุณภาพข้อมูลทางบัญชี

โดยรวม (QTA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์
ปรับปรุง (AdjR²) เท่ากับ 0.692 โดยได้สมการ
พยากรณ์ ดังนี้

$$QTA = 0.211 + 0.575(PKL) + 0.343(TFS)$$

7. การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
บัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อ
คุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวม (QTA) นำเสนอใน
ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับ
คุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวม (QTA) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะของนักบัญชีที่ คาดหวัง	คุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวม (QTA)			
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	0.514	0.250	2.056	0.041*
ด้านการรักษาความลับ (DFT)	0.272	0.089	3.070	0.002*
ด้านความรู้ความสามารถ (PFC)	0.302	0.087	3.484	0.001*
ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (PFS)	0.247	0.084	2.952	0.004*

F = 65.651 p = 0.000 Adjusted R² = 0.519

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การปฏิบัติงานตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ
(DFT) ด้านความรู้ความสามารถ (PFC) และด้าน
มาตรฐานในการปฏิบัติงาน (PFS) มีความสัมพันธ์
และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี
โดยรวม (QTA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อ
นำการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้าน
การรักษาความลับ (DFT) ด้านความรู้ความสามารถ
(PFC) และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (PFS) ไป
สร้างสมการพยากรณ์ของคุณภาพข้อมูลทางบัญชี

โดยรวม (QTA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์
ปรับปรุง (AdjR²) เท่ากับ 0.519 โดยได้สมการ
พยากรณ์ ดังนี้

$$QTA = 0.514 + 0.272(DFT) + 0.302(PFC) + 0.247(PFS)$$

การอภิปรายผล

1. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง โดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสกลพร พิบูลย์วงศ์ (2559: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีทุนจดทะเบียน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกันในทุกด้าน สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะด้านการจัดการบุคคลไม่แตกต่างกัน

2. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของตรีทิพย์ อนันต์ (2556) พบว่า นักธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะของธุรกิจ SMEs ได้แก่ รูปแบบ ประเภท จำนวนพนักงาน จำนวนทุนจดทะเบียน เริ่มต้นกิจการ และระยะเวลาในการดำเนินกิจการต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพแตกต่าง และนักธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลาที่มีลักษณะของธุรกิจ SMEs ได้แก่ รูปแบบ ประเภท จำนวนพนักงาน จำนวนทุนจดทะเบียน เริ่มต้นกิจการ และระยะเวลาในการดำเนินกิจการต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการทำงานแตกต่างกัน และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิผลการทำงานของผู้ตรวจสอบ

บัญชีในทัศนะของนักธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามจำนวนพนักงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประดินันท์ ประดับศิลป์ และลักษณะ เกตุเตียน (2557, บทคัดย่อ) พบว่า ขนาดของสำนักงานบัญชีที่มีขนาดเล็ก (มีผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 คน) ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ขนาดของสำนักงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 2 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเป็นอิสระ และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

4. คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการองค์กร และด้านทักษะการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้ และคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านทักษะการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ด้านความเข้าใจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธาทิพย์ บุญเรือง, ปรีชญา ชุมศรี และมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2562) พบว่าระดับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจอยู่ในระดับสูงสุด นอกจากนั้น คุณภาพข้อมูลทางบัญชีด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

5. การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านเปรียบเทียบกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอมร โททำ (2561) พบว่า 1) ความรู้ความสามารถทาง

วิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน และ 2) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้น ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี และจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินของบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ได้ข้อค้นพบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านทักษะการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี และการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อจากผลการวิจัย

1. สำนักงานบัญชีและนักวิชาชีพบัญชีใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชีเพื่อให้มีศักยภาพทางการปฏิบัติงานนำมาซึ่งความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ

2. สำนักงานบัญชีและนักวิชาชีพบัญชีใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน ถูกต้อง และสร้างคุณภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

3. นักบัญชีใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต้นคุณลักษณะและการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพและความรู้ความสามารถเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป

ต่อไป

1. ควรศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง และการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีในขอบเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้มาทำการเปรียบเทียบว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษาโดยเพิ่มปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชี

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลควรใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth-Interview) เพื่อให้ผลการศึกษาสะท้อนผลการศึกษาที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กานดา แซ่หลิว. (2560). *ศักยภาพทางการบัญชีมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในจังหวัดสมุทรปราการ* (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษาระดับบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีปทุม.
- จิรภัทร์ มั่นคง. (2561). *ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการและพนักงานการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารบกที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงิน* (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษาระดับบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชฎาพร ธีษฏาตุมากร. (2561). *การใช้ข้อมูลทางบัญชีสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 7(2), 8-18.*
- ชลิตา ลีนิจ, กนกมณี หอมแก้ว และสุภาพร บุญเอี่ยม. (2563). *ความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วารสารศิลปการจัดการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 4(1), 34-45.*
- ตรีทิพย์ อนันต์. (2556). *การปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและประสิทธิผลการทำงานของผู้ตรวจสอบบัญชีในทัศนะของนักธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท). สงขลา:มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- นิภาพรรณ คุณนิย และปรียานัฐ เอี่ยมศิริเมธี. (2562). ความรู้ความสามารถที่คาดหวังกับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 25(1), 149-163.
- ประดินันท์ ประดับศิลป์ และลักษณะ เกตุเดียน. (2557). จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วรเทพ เวียงแก. (2562). จรรยาบรรณวิชาชีพตามแนวพุทธศาสตร์ : ศิล 5. *วารสารแสงอีสานขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*, 16(1), 230-242.
- วาริพร อยู่เย็น. (2563). รูปแบบการพัฒนาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 5(2), 318-330.
- วริยา ปานปรุง และคณะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0. ใน การประชุมวิชาการเสนองานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 “Graduate School Conference 2018” มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (น. 694-703) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศรีศรีรินทร์ สุขสุทธิ และณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชย์. (2563). อิทธิพลของข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้จัดการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการเซาท์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา*, 6(1), 15-18.
- สกลพร พิบูลย์วงศ์. (2555). ความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนเกี่ยวกับกรวางแผนระบบควบคุมภายใน และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี (รายงานการวิจัย). วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สนทนา สุขใจ และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2562). คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลยุติธรรม (วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุทธาทิพย์ บุญเรือง, ปรีชญา ชุมศรี และมันทนชัย สุทธิพันธ์. (2562). คุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 11(1), 77-94.

สุมินทร เป้าธรรม และดวงฤดี อู่. (2559). จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี : มุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 8(2), 141-156.

อณัญญา จันทร์เศษ, สมชาย เลิศภิรมย์สุข และวิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2560). ทักษะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในมุมมองของนักบัญชี เขตหนองแขม. *รายงานสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 9, 777-789.

Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. (7thed). New York: John Wiley & Sons.

Hair, J. F. and others. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6thed). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.

Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Journal of Educational Research*, 2, 49-60.